

in toraj tudi ne more dne 12. julija t. l. izislej štev. ponatisnjena nobena izjava.

Ker po moji informaciji časnik „Slov. gospodar“ še do sploh ni prinesel dotične izjave in ker je tudi gotovo ne vse, predno se mu pristojbina za oglas ne doloži, sem jaz včeraj z rekomadiranim pismom, izjavo uredništvu „Gospodarja“ s prošnjo, naj to izjavo ponatisne, kar seveda gre na stroške Jere Mesarič ali pa na stroške tistega, kateri plačilo prevzel od Jere Mesarič nalog, da spravi izjavo se sodba glasi v dotični časnik.

Jaz konstatiram samo v to svrhu, da Vi Vašo gorečnost ohladite, da se je dne 8. julija t. l. zavezal Miha Mesarič pisarni, da mi bode predložil do 15. julije t. l. receptisno potrdilo, da je dotična izjava v resnici na uredništvo pritegnjena lista odposlana.

Jaz konstatiram tudi nadalje, da Miha Mesarič še do danes poštnega potrdila ni predložil in da bi toraj jaz bil opravi kot pooblaščenec Bozalijskega sodišča, eksekucijo proti Jeri Mesarič započeti, v katerem slučaju bi se Juri Mesarič naložila kazna in naložili tudi eksekucijski stroški.

Če tega vkljub temu nisem storil, sem samo le ozir na Jero Mesarič nikakor pa ne na njene plačane in ne na svetovalce. Iz tega lahko posnamete, da se jaz Vaše oziroma od Vas napovedanega „boja“ bore malo bojim. To pa bode znabiti pri tem boju čutil resničnost prislavice, sama ob sebi vsiljuje in katere mi toraj ni treba navajati. Kajti gotovo je, da tudi današnji dopis, kakor vse poznanje se nastavi po odvetni. tarifu brez ozira na to, ali stranka narodna ali protinarodna.

S primernim spoštovanjem

dr. Brumen.

No ljubi kmet, kaj porečeš ti na ta sleparski Gospod dr. Brumen naredil je umetni konfuzijon, bi zamogel še nekaj pisem pisati, katere potem računam k stroškom. Samo pismo Repe-ju je taksi petimi kronami. Mi ne moremo zapopasti, da more advokatska kamora take malopridnosti dovoliti. Ako o doktorju Brumenu; kot politiker in ljudski prijatelj dr. Brumen pa tudi ni nič vreden. Ako advokati govorijo pri shodih, tako so ljudski prijatelji, ki so pa za Slovence in Nemce enaki.

Iz Obstverwertungs-Stelle v Gradci. (Situacijsko poročilo z dne 31. julija 1901). — Vprašuje se po 1000 meterskih centov jabolk za prešati, ponudilo jih je samo 6300 meterskih centov; za namiznih jabolk se povprašuje za 10.000 meterskih centov, nudilo se pa 3895 meterskih centov. — Ta zavod za spečavanje sadja (Obstverwertungs-Stelle) v Gradci kupcem in prodajalcem naslove brezplačno. Kdor toraj kaj sadja za prodati, naj se obrne na goriški inženirski zavod, kjer bode svoje blago najbolje prodati. Tu navedemo visokost cen v vinarjih za kilogram za Berlin, Stuttgart, Dunaj, Praga in Budapešta. — Jabolka v Berlinu 29—43, Stuttgartu 24—43, Dunaju 36—50, Pragi 40—48, Gradci —. Hruške v Berlinu 24—60, Stuttgartu 43—48, Dunaju 20—50, Pragi 36—44, Gradci 70—80. Breskve v Berlinu 12—20, Stuttgartu 120, Dunaju 40—300, Gradci 30—300. Marelice v Berlinu 216, Stuttgartu 48—84, Dunaju 20—64, Pragi 40—50, Gradci 40—90. Slive v Berlinu 12—43, Stuttgartu 48—60, Dunaju 16—40. Črni zeleni v Stuttgartu 24, Gradcu 50—60 vinarjev. V tem mesecu juliju je naredila toča v vinogradih in sadnjah ogromne škode.

Zunanje novice.

Rop na sejmu. Neki Slovak na sejmu v Trenčinu prodal je dva vola za 600 kron. Denar je shranil, da kupi nekoliko slabejša volička in kako kravico. Naenkrat pristopi k njemu tuja, neznana ženska ter mu pravi, da ima pri gradu jako pohlevno kravico na prodaj, naj jo gre pogledat. Slovak ne sluteč nič hudega, hiti z žensko; toda komaj pride za zadnjo hišo, naskočita ga dva lopova, katerim se še ona žena pridruži. Parkrat so potisnili Slovaku nož v prsa, iztrgali so mu denar ter zbežali. Ko so ljudje začuli Slovakovo vpitje, pridrveli so k njemu in ravno še ono žensko prijeli. Kako pa so se začudili, ko so spoznali, da je to mož v ženski obleki. Slovaka so prenesli v bolnišnico, kjer je drugi dan umrl.

Soproga prezidenta Krügerja bila je 21. julija v Pretoriji pokopana. Ko jo je snubil mladi farmer Krüger, odgovorila mu je poznejša gospa prezidentinja „Znam kruh peči, kuhati, šivati, prati in umivati.“ — In v petdesetletnem zakonu se ni izneverila svojim pojmom o ženskem delokrogu. Oblačila se je vedno v črna oblačila; poznala je le eno modo. Živali je jako ljubila. Imela je 16 otrok; 7 jih še živi. — V začetku vojne je pet Krügerjevih sinov odrinilo na boj zoper angleške roparje.

V največji vročini skoro zmrznil. V mestu Hamiltonu v Ontariju vlada strašna vročina, ki dosega 40° C. Neki tamošnji krčmar, Toma Powers, ima izborna ledenico, v katero se je hodil razhlajati od strašne vročine. Pred kratkem je šel zopet v to ledenico, a zaprl tako nesrečno vrata za seboj, da jih ni mogel odpreti več. Bil je na vrata, klical na pomoč, vze zaman. Naposled je napel vse svoje moči, ter je zagnal v vrata velikanski kos ledu. Potem pa se je vsled silnega napora onesvestil. Ko so drugi krčmarja pogrešili, so ga šli iskat ter so ga našli v ledenici že skoro — zmrznjenega.

Nečloveška mati. Iz Lipovarja v baranyjskem komitatu je nastal nedavno v hiši premožne kmetske vdove Méhes požar. Zato se je zbralo na dvorišču mnogo ljudstva. Slučajno so začuli nekateri tožek glas, ki je klical na pomoč. Glas je prihajal iz neke kleti. Urno so ljudje ulomili vrata in v kleti so zagledali nekaj groznega. Na kupu zgnjite slame je ležal v umazane cunje zavrt pravcar živ skelet, sin vdove Méhes, ki je bil že pet let zaprt v tej kleti, kjer je bilo seveda vse gnjusno, umazano in nečedno. Méhes je imela lastnega sina zaprtega v kleti, da je lahko rabila premoženje, katero mu je zapustil njegov oče.

Revščina nekaterih kraljev. Portugalski kralj je najbrše izmed najrevnejših vladarjev v Evropi. Svojih dohodkov na leto bi moral imeti kaka dva milijona kron, toda nekaj časa že ne dobi ničesar, ker je v državni denarnici egiptovska tema. Nič na boljšem ni turški sultan. Sicer se trdi, da dobiva 19 milijonov letne plače, toda to je le na papirju. Ako bi Abdul Hamid ne bil osebno zelo bogat, iz težka bi mogel prirediti svoj harem, ter bi moral vsaj polovico

svojih lepotic odposlati v kak turški nunski samostan. Jako slabo pa se godi samojskemu kralju. Na teden dobi 54 kron, to pa ga tem bolj žali, ker se njegovemu najvišjemu sodniku plača 30.000 kron. Dahomejskemu, kralju ki živi v pregnanstvu na otoku Martiniku, plača francoska država 24 kron na teden. Pred kratkim pa je kralj vložil prošnjo za priboljšek in ta je bila uslišana; zdaj dobiva na teden za — 5 frankov več.

Cesarica Elizabeta v tiskarni. Povodom razkritja spomenika cesarici Elizabeti v Solnogradu poroča neki list, da pokojna cesarica ni bila le pesnica, ampak tudi tiskarska zlagarica in tiskarica. Svoje pesmi je stavila sama in tiskala. Tudi cesar Viljem II. se je učil več mesecev tiskarstva v tiskarni Trowitzsh v Berlinu. Že cesar Franz, sprog Marije Terezije, je delal ob omari in ročnem stroju.

Amerikanski inserat. Neki premeten yankey objavlja v nekem novoyorskem časniku sledeči inserat: „Usojam si tem potom svojim prijateljem in znancom javiti, da je moja nepozabljiva soproga Mary, rojena Slykovka, sinoči ob 1/11 uri preminula ravno ob uri, ko mi je darovala zdravega sinčka, kateri bo jutri pred njenim pogrebom iz cerkve sv. Pavla ob 3 uri popoldne ravno v tej cerkvi krščen; obenem iščem zanj zdravo, krepko doviljo, najraje z dežele, ki naj danes ali jutri že nastopi službo; obenem iščem za ženo mlado, lepo dekle s premoženjem najmanj 20.000 dolarjem, ki bi mi pomagala v moji renomirani trgovini s perilom, v kateri bo ves prihodnji teden razprodaja vsega blaga, predno se preselim v lastno hišo Broadway 97, kjer imam še za v najem dati pet elegantnih prodajalnic od 500 dol. višje.“

Strašna vročina! V Evropi imamo sedaj hudo vročino, toda vročina v Ameriki je še neprimerno večja. Neki američanski list, ki pa ne opravlja navadno posel slovenskega „Brivca“, poroča, da pripeka v Ameriki solnce toli strašno, da iznašajo ondotne kure le — trdokuhana jajca.

S kolesom preko morja. Gospoda Zormann in Wunder iz Trsta sta odpotovala te dni s kolesom preko morja v Pulj. Dospela sta tja brez nezgode ter mislita v kratkem odriniti dalje v Benetke. Kolo, ki vozi po vodi, je nekaka kombinacija kolesa in ladije z vesli, ki se dvigajo s tem, da pritiska kolesar na pedala.

Kako živi papež. Rimski poročevalec „Figara“ pripoveduje: V dvaindvajsetih letih svojega papeževanja se Leon XIII. ni veliko spremenil v svojem domačem redu. V zadnjih dveh letih opustil je sprehode po vatikanskih vrtih. Tudi ne mašuje več v veliki kapeli, kamor so dohajali slučajno v Rimu bivajoči imetniki in rimsko plemstvo, ampak v kapelici tik svoje spalnice. Za cerkovnika je njegov komornik Centra. Leon nikdar ni veliko jedel, v zadnjem času o jedi, tako rekoč ni mogoče govoriti, papež se jedi komaj dotakne. Ker so mu zobje in želodec odpovedali službo, potrebuje za-se prav posebno kuhinjo. Zjutraj prinese mu Centra čokolado, mleko in dve mehko kuhani jajci toda povzije prav malo. Pri

kosilu ima mesno juho, katera mu še najbolj te z razsekanim mesom namešane cmokiče, drobno čeno kurjad, jajca, nekaj prikuhe in zrelega sadja. Za pijačo mu služi rudeče vino Bordeaux, katera pa navadno meša z belim vinom. Povzije pa malo, da bi ne zadoščalo za šestnega otroka. Ker mu že roke tresejo, razlije večkrat vino po pri Posebne jedilnice nima. Ves dan preživi v svoji sobi; ondi dela, piše, rešuje važna vprašanja, sprejema v zaslišanje, kdor je prepuščen. Zavesa kriva njegovo posteljo. Pri zavesi je naslanjač, za katero pa majhna četerokotna mizica; za katero bi pa kak angleški ali američanski kupovalec posebn precejšno svoto denarja. Pri tej mizi papež je in — ako mu to moči dopuščajo, kajti roke se mu tresejo in on navadno samo narekuje svoje odlo

Najnovejša ženska moda v Parizu je, da dame daljšajo. Zato nosijo visoke pete, si vlagajo črevlje več podplato in neki „zdravnik“ je baje našel celo neko sredstvo, ki baje povzroči, da členki pri kolenih in vseh zgibih odebelce, ter dame zato zrastejo za nekaj cm. Sploh je se moderno, da so ženske dolge in vitke kakor ose.

Koliko bi se moralo plačati za vozni listek solnce? S tem vprašanjem se je ubijal neki Američan ter je izračunal, da bi se moralo plačati za vozni listek na solnce — ako bi namreč tje peljala kak železnica — kakih 930000 dolarjev ali kak pol milijon kron.

Hčeri je vzela moža. V madjarskem kopališču Lucski, kamor zahajajo navadno ženske, je došel davno trgovec Ladislav Banyasz s svojo mlado, poročeno ženo in s svojo taščo, še dosti lepo žensko. Žena, mož in tašča so se zabavili izvrstno ter vedno najboljše volje. Nekega dne se je mlada gosposka kopala, med tem sta pa pobegnili z vlakom njen mož in njena mati, ki je pustila hčerki pismo, v katerem jo prosi odpuščanja, češ, da brez njenega moža ne more živeti. Mlada gospa je obupana, ker ne more sedaj niti k soprogu niti k materi.

Umorila in oropala moža. V vasi Pomaz, blizu Budimpešte, je živel bogat starec z mlado Schissl mlado ženo, katera se je zaljubila v nekega vaškega mladeniča Englerja in z njim imela tri leta ljubezenske razmerje. Naposled je zvedel tudi mož za ženino zvestobo in je vrgel njenega ljubimca iz hiše. Zato si je prisegel zaljubljeni par, da se strašno osve. Izkopala sta v kleti jamo, in Engler je vedno klic starca vanjo, a ta je slutil, kaj ga čaka, zato se hotel odzvati. Ko pa je nekega večera zaspal, je takrat njegova žena k svojemu ljubimcu ter dejala: „Se ti lahko prideš, stari spi“. Engler je šel takoj v spalnico ter je zadavil Schissla; žena je pa držala svojega moža za roke, da se ni mogel braniti. Ko je starec umrl, sta vzela morilca hranilnično knjižico s 40.000 kronami, mrtvo truplo pa sta zakopala v jamo. Naslednjega dne pa je šla žena k redarstvu jokati, da je ubil ginil mož ter vzel seboj hranilnično knjižico. No, morilceva so kmalu našli v jami, in morilca sta morila priznati svoj grozni čin.

Ciganska ljubosumnost. Pred tednom bila je v Pragi zaradi tatvine na več mesečen zapor obsojena znana ondi Ružičkova ciganska rodbina. V nekaki zvezi s to rodbino ciganskih poštenjakov je sledeča dogodba. V nekem gozdu na Češkem vgnezdila se je ciganska zalega. Kmalu potem pride mlada ciganka k oskrbniku grajščine in mu hoče iz roke vedeževati. Mladi oskrbnik se brani ter hoče ciganko odpoditi. V tem pride mlad cigan, začne oskrbnika psovati, zakaj zadržuje v svoji sobi njegovo mlado ženo in v jezi zgrabi ciganko ter jo vrže na tla k postelji in zmerja oskrbnika dalje. Ciganka se med tem pobere in zgine, kmalu za njo tudi ljubosumni cigan. Toda, ko je pozneje kotel oskrbnik obuti svoje škornje, jih ni nikjer našel. Ljubosumni cigan, vstopivši v sobo, je zapazil na prvi pogled, kam ima svojo nezvesto ženo vreči. Ta pa je med tem, dokler je imel oskrbnik s ciganom opraviti, pobrala ne le šila in kopita temuž tudi škornje. Oskrbnik je naznanil takoj vse orožnikom, toda cigani so že izginili iz gozda.

Četvorčke je rodila 25. p. m. v Prujavorju v Bosni soproga Maksima Hure. Trije so ostali živi, eden pa je umrl.

Sest otrok mrtvih. V San Ceserio, v provinciji Modena, so se udrila tla tretjega nadstropja nekega poslopja, predrila so drugo in prvo nadstropje in padla v pritličje hiše, kjer so pletli otroci slamnate kite. K sreči je bila večina otrok ravno pri zajuterku in so jih zato izkopali po parurnem napornem delu iz razvalin samo šest, mej katerimi dva še nista bila 9 lét stara. Lastnik poslopja, grof Boschetri, je imel v gornjih prostorih žitnice, a to je bila presilna teža za že staro hišo.

Pogumen častnik. Iz Kološa poročajo, da je med vojaškimi vajami padlo čvetero oboroženih husarjev s konj v reko Szamos ter izginilo v vodi. Ritmojster Sivo pa si je odpasal sabljo, planil v vodo ter rešil vse štiri ponesrečence v čoln. Častnik je jako močen človek. Občinstvo je junaku burno ploskalo ter mu klicalo: „Slava!“

Gimnazijo sta hotela zažgati. V Frajburgu na Badenskem bila sta te dni obsojena dva dijaka ondotne gimnazije, prvi 15-letni na dve leti, drugi 13-letni pa na eno leto ječe, ker sta poskušala zažgati gimnazijo — v ta namen, da bi prej šla na počitnice.

Burski prezident Krüger in starka. Krüger je svoje dni jezdil po gozdu in srečal neko starko, kateri so se noge šibile pod veliko butaro, kojoj je nesla domu. Prezident obstoji, stopi s konja, povzdigne starko na konja ter ga sam pelje k svoji farmi. „Da ti Bog stokrat povrne“, zahvaljuje se starka, „tega bi ne storil vsak. Ne čudila bi se ti, ko bi vsaj mlada bila.“ — „Ko bi ti bila še mlada, bi tega najbrž ne bil storil“, pravi smehljaje se Krüger. „No tudi bi te ne vgriznila.“ — „Ti ne, toda ona li!“ rekel je Krüger, in z roko je kazal na svojo ženo, ki je vesela gledala nenavadni prizor.

Ljubavna tragedija. 20. p. meseca je zabodel v vasi Kerestincu, v samoborskem okraju, kmet Jurij

Barbarič slugo Petra Mirkovića, ki je vsled tega malo časa za tem umrl. Barbarič ima mlado, lepo ženo, katera se je zaljubila v slugo Mirkovića, s katerim je tudi začela ljubavno razmerje. Ko je sprog to izvedel, je sklenil, da se osveti, kar je tudi res storil. Potem se je dal odpeljati mirno v zapor ter je zločin priznal.

Velika nesreča. Iz Batuma, v ruski Transkavkaziji brzojavljajo, da je nastala sredi mesta, kjer je največ ljudi, eksplozija; osredje mesta je v razvalinah mnogo oseb je mrtvih, vendar njih števila sedaj ni možno določiti. Odrngani udje človeških teles leže kar po tleh. Prebivalci so pogrešili zlasti mnogo častnikov.

Oporoka sovražnika žensk. V New-Yorku je umrl nedavno neki S. Royers Jason, večkratni milijonar, v 76. letu svojega življenja. Pokojnik je bil velik sovražnik žensk. V njegovi mladosti se mu je namreč izneverila prva njegova ljubica, in od takrat je tako sovražil ženske, da ni smela bajè nikdar nobena v njegovo hišo. Služabniki so bili vsi možki. Ostavil je 30 milijonov metropolitanskemu muzeju, ker je vedel, da ne bode imela tako nobena ženska koristi od njegovega denarja. Svojim sorodnikom pa ni zapustil ničesar, ker bi bil s tem pomagal tudi ženskam.

Čarovnica na grmadi. V občini Kovilo pri Satoralja Ujhelyju se je že dalje časa govorilo, da je starka Marija Lurics čarovnica in da ima s samim hudičem intimne zveze. Starka je kuhala namreč zdravila iz rož ter so jo imeli povsod radi, ker je bila v zdravljenju navadnih bolezni spretna. Trpeti pa je ni mogel sosod Jurij Vosits ter ji je prepovedal, prestopiti prag svoje hiše. Takoj na to pa mu je obolela krava in poginila. Praznovorno ljudstvo je takoj začelo govoriti, da je nesreče kriva stara čarovnica. Prijatelj Vositsa, neki Gavinski, je zategadel Luricsevkó tudi ozmerjal. In glej, malo dni na to je poginila krava tudi Gavinskemu. Zato sta Gavinski in Vosits neko noč napadla starko, jo ubila in zažgala njeno kočó. Naslednega dne so našli na pogorišču le še sežgano truplo starke. Morilca sta zaprta.

Konj morilec. Kočijažu zdravnika dr. Dreshlerja v Wunsiedeln je konj pregriznil na vratu žile in goltanec. Kočijaž je tekel ves krvav k zdravniku, da ga obveže, a nesrečnež je kmalu na to umrl. Revez je zapustil štiri mladoletne otroke.

Nesrečen oče. Buzafulski posestnik Viljem Glück je nesrečen človek. Minoli teden mu je umrl 3letni sinček, 11letnemu sinu je odbil konj s kopitom obe čeljusti, 7letna hči je padla pod voz in je povožena preko obeh nog, kosci so mu pa še po nesreči do smrti pokosili 5letnega sina. In ta nesrečnež se piše — Glück!

V 26. letu stara mati. Kakor angleški listi poročajo, je neka gospa Cambellova, ki živi v revni koči s svojim možem v gorah severne Karoline, vzlic temu, da je komaj 26 let stara, že postala — stara mati. Omožila se je, ko je bila stara 11 let, v 12. letu je postala že mati. Njena hči se je omožila v 13. letu in zdaj je rodila sinka.

Tolstoj o smrti. Grof Lev Tolstoj, kateri je 24. p. m. že malo vstal, je pravil nekemu svojemu prijatelju, kake občutke je imel, ko je bila njegova bolezen v najhujšem štadiju. „Takrat nisem izpoznal natanko ljudi, ki so bili okrog mene; zdelo se mi je, da se vozim nepopisno naglo z visoke gore po meh-kem tiru navzdol, ki me vodi, polnega rožnatih nad, v blaženo deželo. Sedaj, ko se mi zdravje zopet ob-rača na bolje, čutim žal zopet, da bodem moral po-tavati še daljši ali krajši čas po negladkih potih in in močvirjih tega sveta. Kaka škoda za minute pre-bite nevarnosti, ko sem bil že na meji mej tem in onim svetom! Ako se mi posreči, hočem napisati knjigo, v kateri bom to povedal. Umel bodem ljudi prepričati, da smrt nikakor ni strašna, ter da mora biti po tem življenju še drugo nenavadno.

Gospodarske stvari.

Zoritev žita.

Ne oziraje se na prisiljeno dozoritev, katero pov-zroča nedostajanje dežja, razlikujemo na semenu, po-sebno na pšeničnem, v zoritvi štiri dobe:

1. Mlečna zoritev. V tem času je seme napol-njeno z mleku podobno tekočino, vse steblo pa je še zelenkasto.

2. Rumena zoritev. Mlečnata vsebina semena po-staja trda in nitkasta; seme se z nohtom lahko pre-kolje, steblo postaja rumenkasto. Med to in naslednjo, polno zoritvijo poteče pri hladnem vremenu 8—12 dni, drugače v 4 dneh.

3. Polna zoritev. V tem času je seme že toliko trdo, da se z nohtom ne da več preklati, pač pa je še upogljivo. Steblo je docela rumeno.

4. Zrelost. V tem času je seme popolnoma trdo ter se zrno lahko izlušči. Steblo je krhko.

Prisiljeno dozoritev povzročajo gobe, mrčes in največkrat dolgotrajna suša. Kakor so dognale razne preiskave, obstoji ta dozoritev v tem, da preneha rast zrna z začetkom rumene zoritve. Takisto se je tudi dognalo, da nima nikake hasni, ako se od dobe pušča dalje rasti, kajti zrnje ne pride do polne zo-ritve ali celo zrelosti, nasprotno se dela še škoda s tem da zrnje v vetrovnem času jako rado izpada; ravno tako tudi pri žetvi, vezanju nakladanju in raz-kladanju. Pri tem se vsaj toliko zrnja pogubi, kolikor je bilo vsejanega. Vihar izlušči veliko množino zrnja in ravno najboljšega. Poleg raznih izgub na zrnju je pa čakanje na zrelost prisiljene zoritve tudi slami na kvar, ker postane neokusna in neprebavna, toraj za živinsko pičo neporabna; istotako pa je tudi neporabna zaradi prevelike krhkosti za tehtične svrhe. Čim dalje se čaka z žetvijo, toliko več plevelnih semen zraste ter izpada.

Žito pa, katero se zgodaj, t. j. v začetku rumene zoritve požanje, se ne sme speljati, marveč se mora pustiti, da v kopicah dozori. Svoj čas se je mislilo, da se zgodi z žitom s tem, da v kopicah dozori, bog-sigavedi kakšna posebna sprememba — no v istini pa se samo nekoliko vode v zrnju osuši. A. L.

Krmljenje s slamo.

1. Slame ne smemo nikdar imeti za glavno krmo, ker ima v primeri s svojim obsegom premalo redilnih snovij v sebi, zraven pa je še zategla in težko pre-bavna.

2. Ako se pa poklada slama v pravi množini in kot postranska hrana, koristi najprej s tem, da sili živali drugo, z njo vred podano boljše krmo počasneje žvečiti, bolj z zobmi razdrobiti in zadostno osliniti. Poleg tega dražijo rudninske snovi, zlasti kremikova kislina, ki se nahaja v slami, prebavila, da se krep-keje gibljejo, in pospešuje s tem prebavljanje. Dalje služi slama za to, da daje krmi potrebni obseg, kte-rega mora imeti, ako naj jo prežvekovalci v želodčnih oddelkih prav in natančno prebavijo. Naposled je slama pripravna zlasti za to, da napravi pravo in primerno razmerje med redilnimi snovmi v krmi in da prepreči slabe učinke mehke ali vodene krme.

3. Popolnoma drugače deluje slama, če se polaga v pravem razmerju z redilno krmo (po obsegu k več-jemu polovica vse krme) in drugače, če je glavna ali celo edina hrana. V prvem slučaju pomnoži vrednost drugih redilnih sredstev, in živali se lahko okoristijo s tečnimi in dražečimi deli, ki se nahajajo v njej. V drugem slučaju se zmanjša pri živalih slast do jedi in prebavila ne morejo dosti prebaviti sicer že obsežne slamnate krme.

4. Če se v nekterih spisih bere: „Slama zado-stuje mirujočim živalim“ je to pomota. Če se le ne-kaj tednov živali neprestano hranijo s slamo, shujšajo, zgube vsako veselje in notranja prebavila se poško-dujejo. Ako se živali še dalje neprenehoma krmijo s slamo, oslabé popolnoma in nazadnje lahko poginejo vsled pomankanja redilnih sokov. Na vsak način je škodljivo, če polagamo samo ali pa mnogo slame.

5. Kdor je prisiljen krmiti mnogo slame, požanje naj vsaj žito tem preje in naj ne čaka, da postane slama zrela in popolnoma suha. Ko prično bilke ru-meneti, slama nima le še precej redilnih snovij v sebi, ampak je tudi zrnje najtežje in najizdatnejše. Pripomniti je tudi še, da ima vsaka slama v prvih štirih mesecih po žetvi večjo redilno vrednost kakor pa pozneje.

6. Slama jarine ima povprečno tretjino več re-dilne vrednosti kakor slama ozimine.

S čim je mazati sadno drevje, da se odstrani mah? Da odstranite, mah raz sadno drevje, namažite je jeseni z apnenim beležem, kateremu dodajte neko-liko krvi, da bode belež bolj držal. Spomladi drevje ostrgajte. Če boste tako ravnali vsako leto, imelo bo drevje lepo gladko lubad ter vam bogato poplača trud s čvrsto rastjo in z rodovitnostjo.

So krave, ki žro cunje in isto tako delajo njeni mladiči, tako da ni varna pred njimi nobena obleka. Kaj je temu vzrok, ali se da odpraviti in kako? Od-govor: Da živina žre cunje, gloda les, grize dlako, živino itd ni razvada, temveč neki nagon, ki je pos-ledica bolezni v prebavilih. To bolezen dobi goved, ki je krmljena s slabo prazno krmo, zlasti s kislim senom ali sploh s senom, ki je rastlo na vlažnih